

การผลักดันนโยบาย การตรวจสุขภาพช่องปากวัยทำงานในสถานประกอบการ

สถานการณ์สุขภาพช่องปากวัยทำงานอายุ 35-44 ปี

จากการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ประเทศไทย พ.ศ. 2566 พบวัยทำงานมีโรคฟันผุร้อยละ 94.4 เป็นฟันผุที่ยังไม่ได้รักษาร้อยละ 52.3 โรคเหงือกอักเสบร้อยละ 81.0 และโรคปริทันต์อักเสบร้อยละ 32.6 ด้านพฤติกรรม พบวัยทำงานไม่ไปรับบริการทันตกรรมปีที่ผ่านมาร้อยละ 64.2 สาเหตุหลัก คือ ไม่มีปัญหาในช่องปาก

สถานการณ์การเข้าถึงบริการทันตกรรม ปีพ.ศ. 2567

- สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง) ผู้มีสิทธิ จำนวน 30.4 ล้านคน เข้าถึงบริการ ร้อยละ 14.4
- สิทธิประกันสังคม ผู้มีสิทธิ จำนวน 12.5 ล้านคน เข้าถึงบริการ ร้อยละ 6.2
- สิทธิสวัสดิการรักษายาบาล (กรมบัญชีกลาง) ผู้มีสิทธิ จำนวน 2.2 ล้านคน เข้าถึงบริการ ร้อยละ 25.9

ผลกระทบของปัญหาสุขภาพช่องปาก

- ด้านประสิทธิภาพการทำงาน : พนักงานที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก อาจเกิดความเจ็บปวด หรือลาหยุดงาน ส่งผลให้มีผลผลิตการทำงานลดลง 13.9 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานที่ไม่มีปัญหาดังกล่าว
- ด้านคุณภาพชีวิต : แต่ละปี ประชากรวัยทำงานทั่วโลกสูญเสียเวลาในการทำงานกว่า 164 ล้านชั่วโมง จากปัญหาสุขภาพช่องปากหรือการเข้ารับบริการทางทันตกรรม
- ด้านเศรษฐกิจ : ปี 2015 ค่าใช้จ่ายจากการรักษาทางทันตกรรมทั้งหมดทั่วโลก ประมาณ 1.9 ล้านล้านบาท แบ่งเป็น ค่ารักษาทางทันตกรรม (direct costs) = 12,488 พันล้านบาท และผลผลิตงานที่สูญเสียไป (indirect costs) = 6,566 พันล้านบาท

แหล่งข้อมูล : Aldosari M, Mendes SDR, Aldosari A, Aldosari A, de Abreu MHNG. Factors associated with oral pain and oral health-related productivity loss in the USA, National Health and Nutrition Examination Surveys (NHANES), 2015-2018. PLoS One 2021;16(10):e0258268
 : Marco AP, Lorna DM, Robert JW, et al. Oral diseases: a global public health challenge. Lancet 2019; 394(10194): 249-60.
 : Righolt AJ, Jevdjic M, Marcenos W, Listl S. Global-, Regional-, and Country-Level Economic Impacts of Dental Diseases in 2015. J Dent Res 2018;97(5):501-507.

การผลักดันนโยบายจากกรมอนามัยสู่กระทรวงแรงงาน

พ.ศ. 2566	วิเคราะห์ปัญหา ทบทวนข้อมูลวิชาการเกี่ยวกับสถานการณ์การเข้าถึงบริการทันตกรรมกลุ่มวัยทำงาน และนโยบายส่งเสริมสุขภาพช่องปากในไทยและต่างประเทศ
26 ก.ค. 2566	หารือการกำหนดนโยบาย ร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง และผู้มีอำนาจในการออกมาตรการทางกฎหมาย
28 ส.ค. 2567	จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย การจัดสวัสดิการตรวจสุขภาพช่องปากอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง แก่ลูกจ้างเพื่อนำเสนอคณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน กำหนดเป็นกฎกระทรวง
17 ก.พ. 2568	ยกร่างกฎกระทรวง การจัดสวัสดิการตรวจสุขภาพช่องปากแก่ลูกจ้างในสถานประกอบการ ร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง และนิติกร
พ.ศ. 2568	นำเสนอร่างกฎกระทรวง การจัดสวัสดิการตรวจสุขภาพช่องปากแก่ลูกจ้างในสถานประกอบการแก่คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน

ภาคีเครือข่าย

1. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
2. องค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย
3. สมาอุตสาหกรรม
4. สมาหอการค้าไทย
5. ชมรมบริหารงานบุคคล
6. สำนักงานประกันสังคม
7. สปสช.
8. สสส.

แผนดำเนินงานภายหลังการผลักดันนโยบาย

ตรวจโดยใคร?	ทันตบุคลากรในหน่วยบริการภาครัฐ หรือเอกชน
ตรวจที่ไหน?	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจในหน่วยบริการภาครัฐหรือเอกชน ● ตรวจในสถานประกอบการ โดยการออกหน่วยทันตกรรม หรือรถทันตกรรมเคลื่อนที่
ตรวจแล้วจัดการอย่างไร?	<ul style="list-style-type: none"> ● แจ้งผลตรวจโดยทันตบุคลากร หรือผ่านใบสรุปผลการตรวจ ● รับบริการทันตกรรมผ่านสิทธิการรักษาพยาบาลหลักประจำตัวผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยบริการภาครัฐหรือเอกชน
กำกับติดตามอย่างไร?	<ul style="list-style-type: none"> ● กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ควบคุม กำกับ สถานประกอบการให้ปฏิบัติตามนโยบาย ● สำนักทันตสาธารณสุข - สื่อสารนโยบายแก่ทันตบุคลากรภาครัฐ และสมาคมทันตแพทย์เอกชน - กำหนดแผนปฏิบัติการตรวจสุขภาพช่องปากวัยทำงานในสถานประกอบการ

